

Teose esitusõigusi vahendab
Eesti Teatri Agentuur.

Tallinna Linnateater
Lai 23, Tallinn 10133
linnateater.ee

facebook.com/linnateater
twitter.com/linnateater
instagram.com/linnateater

KAVALEHE KOOSTAS:
Helen Kask

FOTO:
Siim Vahur

MAKETT/KÜLJENDUS:
Katre Rohumaa

KIRJATÜÜBID:
Gt Sectra, Gt Federal

PABER: Pergraphica Natural
Rough 100 g/m²
IGEPA Libra Vitalis AS

Lucy Kirkwood

Lapsed

The Children

Inglise keelest tõlkinud **Oliver Berg**

Lavastaja	Elmo Nüganen
Kunstnik	Reinis Suhanovs (Läti)
Kostüümikunstnik	Reet Aus
Muusikaline kujundaja	Riina Roose
Valguskunstnik	Kristjan Suits
Helikujundaja	Arbo Maran
Etenduse juht	Ave Kaing-Kaabel või Annika Rohtväli

Esetendus 1. veebruaril 2021

Salme Kultuurikeskuse väikesel laval

Etendus on kahes vaatuses.

Teatri peanäitejuht: Uku Uusberg

Teatri direktor: Mihkel Kübar

Mängivad:

Rose

Hazel

Robin

Piret Kalda või **Epp Eespäev**

Anne Reemann

Hendrik Toompere

(Eesti Draamateater)

või **Peeter Tammearu**

(külalisena)

Minu jaoks ei räägi see näidend mitte niivõrd sellest, millist energialiiki me tulevikus peame kasutama, kuivõrd vastutusest eelnevate ja järgnevate põlvkondade ees ehk sellest nähtamatust liimist, mis ühiskonda koos hoiab, seda eriti kriisiaegadel.

Arenenud ühiskonnas on kõik funktsioonid inimeste vahel täpselt ära jaotatud ning on selge, kust jookseb piir selle vahel, mida üks või teine tegema peab – kõik on lepingus kirjas. Ent kui on kriisisituatsioon, siis see ei ole kriis ainult päästjate, tule-tõrjajate, politseinike või meditsiinipersonali jaoks, siis on kriis kõigi jaoks. Just siis ongi üksikisik valiku ees. Kas loota süsteemi toimimise peale või püüda ise mingit situatsiooni muuta ja mõjutada?

Greta Thunbergi on naeruvääristanud paljud. Ent samas esitab ta ühe ülilihtsa küsimuse: kui teie – ema, isa, vanaema, vanaisa ja härra president – olete elanud oma elu puhta vee ja mürgitamata toiduga, siis miks meil pole õigust samale? Ja siis pole see küsimus sugugi naeruväärne. See paneb mõtlema põlvkondliku vastutuse peale. Kõik me tahame pii-

ramatult roheelektrit tarbida, ent keegi meist ei taha tuumajaama ega tuulegeneraatorit oma tagaada.

Ja lõpuks tekib küsimus, kas seda ongi õige vastutuseks, kohusetundeks või isegi eneseohverduseks nimetada. Äkki on see lihtsalt tänutunne selle eest, mis sulle kunagi elu poolt on antud ja osaks saanud.

Või, nagu ütleb üks tegelane näitemängust „Lapsed“: „kui meil on soov, et maailm lõplikult laiali ei laguneks, siis me ei saa lubada endale kõiki asju, mida me tahame, ainult sellepärast, et me neid tahame.“

Elmo Nüganen

MILLISE PLANEEDI ME TULEVASTELE PÕLVEDELE MAHA JÄTAME?

Viimastel aastatel leiab meediast palju pealkirju, kuidas erinevates riikides on ületatud tähtsad vers-
tapostid ning esimest korda toodetakse teatud aja-
hetkedel elektrit taastuvatest energiaallikatest roh-
kem kui fossiilsetest kütustest (Eesti ei pürgi sinna
klubisse kahjuks veel mõnda aega, meie elektriener-
gia pärineb üle 80% ulatuses endiselt fossiilkütus-
test, peamiselt põlevkivist). Need uudised tekitavad
petliku tunde, et süsinikuneutraalsele maailmale
üleminek ei olegi enam nii kaugel. Ent elekter on
vaid üks osa kogu energiatarbimisest, siia tuleks
lisada ka transport ja küte. Kogu maailmas inim-
konna poolt kasutatavast primaarenergiast (ehk
elekter, transport ja küte kokku) on lausa 84,3% fos-
siilset päritolu*. Murelikuks peaks tegema ka fakt,
et võrreldes aastaga 2000 on progress olnud üllata-
valt väike, fossiilsete kütuste osakaalu vähenemine
on alla 2 protsendipunkti, sest tollal moodustasid
fossiilsed kütused kogu primaarenergiast 86,1%*.

---

* OurWorldinData.org, 2019. aasta seisuga

Tuulest ja päikesest pärineb kogu tarvitatavast primaarenergiast 3,3%, elektritarbimisest on vastav osakaal 8%*. Neid numbreid vaadates on selge, et lootes lihtsalt sellele, et tuule- ja päikeseenergia tehnoloogiad tasapisi arenevad, ei jõua inimkond Pariisi kliimaleppe saavutamiseks vajaliku fossiilsete kütuste kasutamise vähendamise osas isegi mitte poolele teele. Ka kõige optimistlikumate stsenaariumide järgi läheb täielikult taastuvenergeetikale üleminekuks minimaalselt 40 aastat. Suured probleemid nõuavad radikaalseid lahendusi või vähemalt nende kaalumist. Milliseid valikuid on inimkonnal veel fossiilsete kütuste asendamiseks?

TERMOTUUMA- ENERGIA

Tuumasünteesi-energeetika on üks tuumaenergeetika alaliike, kuid oma tööpõhimõttelt erineb see radikaalselt praegu kasutuses olevatest tuumajäämadest, kus energiat toodetakse suurte ja raskete aatomituumade – peamiselt uraani ja plutooniumi isotoopide – lõhustamisega (inglise keeles *nuclear fission*). Tuumasünteesis (inglise keeles *nuclear fusion*) aga saavutatakse energia vabanemine väikeste ja kergete tuumade liitmisel. Enamasti kasutatakse selleks vesiniku isotoope deuteeriumit (2H) ja triitiumit (3H), mille liitumisel tekib jääkainena heelium.

Termotuumaenergia peamised eelised on praktiliselt ammendamatu „kütus“ – vesi – ja protsessi ohutus. Reaktsiooni saaduseks on kahjutu heelium ja kogu protsessi võib iga hetk seisata. Teatud koguse kiiritatud materjalide tekkimisest hoolimata on fusioonienergia üks puhtamaid ja kindlasti tootlikumaid energialiike – ühest liitrist veest, täpsemini sellest saadavast vesinikust, peaks tuumasünteesi käigus olema võimalik ammutada sama kogus energiat, mis vabaneb 350 liitri bensiini põlemisel.

Miks pole siis meie energiaprobleemid ammu lahenenud? Kahjuks pole teadlased veel suutnud luua tingimusi tuumaühinemise reaktsiooni toimumiseks moel, mis annaks tagasi rohkem energiat kui tuumaühinemise protsessi käivitamiseks kulus. Seda seetõttu, et tuumade liitmiseks on vaja tuumi üksteisele lähendada, kuni nad jõuavad lühikese mõjuraadiusega tuumajõudude haardeulatusse, ent samalaengulised tuumad tõukuvad tugevasti. Termotuumareaktsiooni toimumiseks tuleb ainet nii tugevasti kuumutada, et gaasi osakeste põrkumise energia suudaks selle tõukumisbarjääri ületada. See juhtub aga alles umbkaudu saja miljoni kraadise temperatuuri juures, kus aine on enam mitte gaasilises, vaid plasma olekus.

Termotuumareaktsioonide kallal on töötatud juba mõnda aega. 1983. aastal valminud JET, oma valmimise hetkel maailma suurim termotuumareaktor, oli töös ja arenduses üle kahekümne viie aasta, kuid parim saavutatud tulemus oli 16 megavati termotuumaaenergia tootmine 24 megavati kohta, mis kulutati temperatuuri saavutamiseks. Termotuumareaktsioonide praktikas katsetamisel on suured lootused Saksamaal juba 2015. aastal valminud Wendelstein 7-X reaktoril, mis peaks 2021. aastal suutma ohjeldada termotuumareaktsiooniks vajalikku plasmat 30 minutiks, mis teeks sellest senise maailmarekordi. Samuti ootavad valdkonna

spetsialistid pikisilmi maailma ambitsioonikaima ja kallima teaduskoostööprojekti ITERi valmimist, mille raames ehitatakse Lõuna-Prantsusmaale 32 riigi eestvedamisel ja 5000 teadlase koostöös 440 000 tonnist reaktorit. Hetkel on termotuumaenergia veel tulevikumuusika, ent uuringud ja katsetused jätkuvad ning küllap leiavad ka praegused probleemid ükskord lahenduse.

4. GENERATSIOONI TUUMAJAAMAD JA VÄIKESED MOODUL- REAKTORID

Termotuumaenergeetika kõrval tegeletakse ka praegu kasutusel olevate tuumajaamade tehnoloogia täiustamisega. Kümnendik kogu maailmas toodetavast elektrist (ja 4,3% primaarenergiast) pärineb tuumajaamadest. Üle poolte praegustest tuumajaamadest on aga ehitatud vahemikus 1970-1985 ning on peagi aegumas ja rivist välja minemas. Tuumariikidel on valik, kas täiendada uute tehnoloogiatega oma praeguseid tuumajaamu või loobuda tuumaenergiat kasutamast. 2000. aastal moodustatud IV Generatsiooni Foorum koondatakse endas tuumariikide spetsialiste, kelle eesmärgiks on arendada välja kuus reaktoritehnoloogiat, mille arenduses on rõhk jätkusuutlikkusel, kokkuvõttel, töökindlusel ja turvalisusel. Kahjuks on kõik 4. generatsiooni reaktorid hetkel veel vaid kavandite faasis ja lähiajal neist leevendust ei tule. Osalt on põhjuseks Tšernobõli ja Fukushima katastroofidest tulenev tuumapessimism, mis on vähendanud avalikkuse soovi neisse tehnoloogiatesse investee-

rida. Lootustandvamad on arengud väikeste moodulreaktorite (VMR) vallas, mille rajamist on kaalutud ka Eestisse.

Praegu kasutusel olevatest tuumajaamadest enamiku reaktorid on väga suured, kaaludes sadu tonne, mistõttu tuleb nendega ühendatud süsteemid rajada kohapeal ehitusplatsil. Moodultuumajaama reaktor on aga oluliselt väiksem ning neid on suures osas võimalik tervikliku süsteemina tehases valmistada ja kas sektsioonide või tervikuna jaama tarnida. See vähendab hilisemaid probleeme jaama ehituse ja võimaliku parandamise käigus, kuna detaile saab kiiresti vahetada. Väikese reaktori ehitusele kulub ka kõvasti vähem aega, mis vähendab majanduslikke riske – elektrimüümiseni jõuab jaam kaheksa aasta asemel kahega. Lisaks saab väikese reaktori tootmisvõimsust kergemini juhtida, mis teeb neist hea kandidaadi taastuenergia tootmisega võrkude jaoks, kus on suurem vajadus kiiresti tootmisvõimsust lisada või vähendada. Oluline on ka väikeste moodultuumajaamade suurem ohutus: tuumkütuse kogus väikeses reaktoris on palju väiksem ning neis on ohutussüsteemid integreeritud ühtseks tervikuks, tagades parema reaktorisüdamiku jahutuse ja väliskeskonnast eraldatuse.

Esimesed moodulreaktorid on Venemaal juba kasutusel ning üks on parasjagu ehitamisel Argentiinas. Enim VMR reaktoreid, sealhulgas ka 4. põlvkonna tehnoloogiatel põhinevaid VMR reaktoreid on eel-litsentseerimisel aga Kanada Tuumaohutuskomisjonis. Väikeste moodulreaktorite kasutuselevõttu pärsivad hetkel nii seadusandlus kui ka litsentseerimistingimused, mis on välja töötatud hoopis teistsuguste, suuremate tuumajajamade jaoks. Kuigi need uued tuumatehnoloogiad on vanadest märksa kuluefektiivsemad, on nad samas ka vähem testitud ja teiste riikide poolt ära proovitud, muutes nende kasutuselevõtu varem tuumaenergiaga mitte kokku puutunud riikidele, näiteks ka Eestile, selle võrra riskantsemaks.

VESINIKU- ENERGEETIKA

Vesinikuenergeetika on vesiniku kasutamine kütusena, kütteks, sõidukites, energia hoiustamiseks ja pika vahemaa taha transportimiseks, ning sellel võib olla suur roll süsinikuneutraalses maailmas.

Kütuseelementide (inglise keeles *fuel cells*) abil on võimalik vesinikust elektrienergiat toota ilma vaheetappideta vesiniku elektrokeemilise oksüdeerimise protsessis veeks. Niimoodi muundub keemiline energia otse elektrienergiaks ja sealjuures kõrge kasuteguriga. Puhta vesiniku pealt töötavad kütuseelemendid on loodust säästvad, kuna ainuke jääk, mis selle käigus tekib, on vesi.

Kahjuks on aga vesinikkütuseelemendid suhteliselt kallid, sest nende disainilahendused nõuavad katalüsaatorina haruldasi aineid nagu plaatina. Lisaks ei leidu vesinikgaasi looduslikult kättesaadavates kohtades ning teda peab eraldi tootma. Hetkel toodetakse enamik vesinikust endiselt maagaasist ning teistest taastumatutest maavaradest. Osa vesinikku toodetakse ka taastuvatest energiaallikatest ja siin avaldub vesiniku teine ja võib-olla tähtsamgi potentsiaalne roll.

Nimelt on tuule- ja päikeseenergeetika lihtne ja puhas niikaua, kuni seda ei pea kompenseerima, stabiliseerima ega salvestama, mida aga kahjuks muutuva ilma tõttu teha tuleb. Paraku on päikese-paneelide ja tuulegeneraatoritega toodetud elektrit keeruline salvestada, selleks on tarvis välja kujundada spetsiaalsed salvestusmeetodid. Suurema osa praegu kasutusel olevatest taastuenergia salvestustehnoloogiatest moodustavad pump-hüdrosüsteemid, kus tuule- ja päikeseelektri intensiivsetel perioodidel pumbatakse vesi madalamatelt geoloogilistelt kõrgustelt kõrgematele ja pärast lastakse veemass läbi hüdroturbiinide tagasi alla. See protsess on loomulikult arvestavate energiakadudega. Samuti on intensiivselt hakatud arendama ka elektri patareides salvestamist. Kuid teatud mastaabist on patareisse salvestatava energia hulk piiratud, mistõttu oleks märksa perspektiivikam välja arendada vesinikuenergeetika, mis põhineb sisu poolest vee elektrolüüsil – lihtsaimal vesiniku tootmise viisil. See võimaldaks päikese- ja tuuleenergiat efektiivsemalt ära kasutada. Vahetult tarbimisvõrku suunamise asemel võiks toodetud elektrit akumulierida vee elektrolüüsi abil saadavasse vesinikku, millest saaks seejärel kütuselementide abil toota voolu tarbijatele, kui päike ei paista või tuul ei puhu. Sel viisil lahendataks nende energiaallikate suurim puudus – ebaühtlane võimsus.

Lisaks kütuseelementide suhtelisele kallidusele käib vesinikuenergeetikaga kaasas ka teine probleem, nimelt on vesinik õhuga kokkupuutel üks kõige kergemini plahvatavaid gaase, mis tahes proportsioonis vesiniku ja õhu segu plahvatab süütamisel põlemise asemel. See muudab vesiniku kasutamise suletud kohtades (tunnelid, maa-alused parklad) väga ohtlikuks.

Hindenburgi Zeppelini katastroof juhtus just sarnasel tingimustel – vesinik lekkis, puutus kokku õhuga ning plahvatas. Kuna seda väga traagilist sündmust filmiti, jättis see vesinikuenergia uurimisele ja kasutuselevõtule jälje, mis kestab kohati siiani – teadlane ütleb „vesinik“ ja avalikkus mõtleb Zeppelini plahvatusest. Sarnane efekt saadab tuumaenergiat seoses Tšernobõli ja Fukushima. Seejuures tasub tähele panna, et tuumakatastroofidest hoolimata on inimeste surmade arv tuumaenergia kasutamise juures kordades väiksem kui fossiilkütuste puhul*. Ent mõne ootamatu traagilise sündmuse mõju on psühholoogiliselt märksa suurem kui vaikselt taustal toimuvate väiksemate, ent kumulatiivselt kahjulikumate protsesside oma. Efektist saab kergesti aimu lennu- ja autoliikluse võrdluses – kuigi statistiliselt on autoga liigeldes 2000 korda tõenäolisem surma saada, kardavad

---

* NASA 2013. aasta uurimus tuumaenergia ja fossiilkütustel põhineva energia kasutamise mõjust inimestele

inimesed autoga sõitmist kordades vähem kui lendamist, sest lennuõnnetustes hukkub korraga ja traagilisemalt rohkem inimesi, mistõttu see tundub ohtlikum.

Kahjuks, või ka õnneks, ei ole tunnetuse pealt mõistlik energeetilisi otsuseid teha. Kliimasoojenemisest pääsemiseks tuleks ratsionaalselt kaaluda kõiki inimkonna ees seisvad variante, et leida lahendus meie eesseisvatele väljakutsetele. Kas me oleme nõus hakkama tarbima kordades vähem energiat ja leppima elektri olemasoluga vaid soodsa ilma korral või nõustume riskidega, mis kaasnevad tuumaenergeetika ning vesiniku kasutamisega? Millisteks ohverdusteks oleme me valmis?

ELMO NÜGANEN

Elmo Nüganen sündis 15. veebruaril 1962 Jõhvis. Teatrihuvi tärkas Nüganenis juba Jõhvis koolis käies (tollal oli kooli nimi Adolf Kesleri nimeline Kohtla-Järve keskkool, praegune Jõhvi põhikool), kus ta osales näiteringis. Vahepeal sai aga Elmo isa tööd Tallinnas ning pere kolis pealinna ja tema õpingud jätkusid Tallinna 37. keskkoolis, mille ta lõpetas 1980. aastal. Pärast keskkooli ei tihanud Nüganen kohe teatrikooli katsetele minna ja astus praktilistel kaalutlustel hoopis Tallinna 4. tehnikakooli rätsepa erialale, mille lõpetas 1982. *Cum laude* lõpetamine andis võimaluse minna edasi õppima kõrgkooli, vastasel juhul oleks ees oodanud kohustuslik suunamine erialasele tööle, ja Nüganen astus Tallinna Pedagoogilisse Instituuti Inna Taarna käe alla näitejuhtimist õppima. Pärast esimest kursust läbis Nüganen Nõukogude armee teenistuse. Sealt naastes oli käimas lisavastuvõtt Lavakunstkateedrisse, kuna kursusele olid vabanenud mõned kohad, ning temast sai 13. lennu üliõpilane.

Lavastamisega alustas Nüganen juba lavakooli õpingute ajal, samuti oli ta tihti lavastuste juures kursuse juhendaja Kalju Komissarovi assistendiks. Kateedriõpingutele järgnes 1988. aastal suunamine

Foto: Mark Raidpere

Viljandi teatrisse Ugala, kus tulid välja ka paljud 13. lennu diplomilavastused. Koos kooliaastatega mah- tus Ugala perioodi neliteist rolli ja viis lavastust, seehulgas Nüganeni kõigi eestimaalaste südamesse viinud „Armastus kolme apelsini vastu“. Ugalas töötas Nüganen neli aastat, kuni Raivo Põldmaa, kellega Nüganen sõbrunes juba keskkooli ajal male- vas ja kellele oli tehtud ettepanek Linnateatri (too- nase Noorsooteatri) direktoriks hakata, kutsus ta 1992. aastal enda kõrvale teatri peanäitejuhiks.

Töö uues teatris algas suurte uuendustega. Nüganeni esimeseks lavastuseks oli W. Shakespeare'i „Romeo ja Julia“ Lai 23 maja Dieles, kus varem polnud eten- dusi antud. Lavastuse suur edu viis ka külalisten- dusteni Edinburghi teatrifestivalil. Elmo Nüganeni juhtimise all võttis Linnateater järjest kasutusele veelgi uusi ja ootamatuid mängupaiku. 1995 eten- dus Lavaaugus Nüganeni vabaõhutükk A. Dumas' „Kolmest musketärist“. Lavastus saavutas hiigel- menu ja seda mängiti kolm suve järjest. 1997 avati Põrgulava ja 1999, kui teater sai enda kätte reno- veeritud hoonetekompleksi Lai 19 / Aida 2 ja Lai 21, avati ka Kammersaal ja detsembris Taevalava Nüganeni lavastusega William Shakespeare'i „Hamletist“. Nüganen kutsus Linnateatrisse enda kõrvale lavastama inimesi, keda ta usaldas ja kes teda intrigeerisid, andes neile samas kunstiliselt täiesti vabad käed. Tema eestvedamisel moodustus

teatrisse ka väga hinnatud tugeva ansamblimänguga näitetrupp. Nüganeni juhtimisel sai Tallinna Linnateatrist kunstiliselt kõrgel tasemel selgelt omanäoline teater, mis ühendab endas nii klassikat kui tänapäeva.

Nüganeni lavastajakeelt iseloomustab karakterite süvaanalüüsi kaudu värskete ja haaravate klassikaliste näidendite tõlgenduste loomine, mis kõnetavad kaasaja publikut. Klassikalistest näitemängudest väärivad Nüganeni lavastustest lisaks Shakespeare'i teostele kindlasti ära mainimist ka Eesti teatri aastaauhinnad pälvinud Tšehhovi „Pianoola ehk mehhaaniline klaver“ ja Dostojevski „Kuritöö ja karistus“. Eraldi peatüki tema loomingu moodustab Tammsaare, kelle romaane ta neljal korral dramatiseerinud on. Neist kaks – „Ma armastasin sakslast“ ja „Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“ – teenisid talle ka Eesti teatri aastaauhindade parima lavastuse preemiad. Märkimist väärib ka Tammsaare sünnipaigas toimunud suvine suurprojekt „Tagasi Vargamäele“, mis meelitas 2008. aastal kohale kuusteist tuhat vaatajat ja sündis kolme teatri koostöös. Klassika kõrval on Nüganen lavastanud ka kaasaegsete näitekirjanike töid, näiteks Lagarce'i „Meie, kangelased“, Ivaškevičiuse „Kant“ ning Rukovi ja Vinterbergi „Kommuun“.

Kokku on Elmo Nüganeni nimel üle 40 lavastuse, seehulgas ka tööd Venemaal, Poolas ja Lätis.

Nüganen on teinud üle 30 teatrirolli ja mänginud ka filmides ja teleseriaalides. Lisaks on ta olnud režissöör kolmele filmile ning järgmised kolm – „Apteeker Melchiori“ triloogia – linastuvad aastatel 2021–2022. Lisaks loominguilisele tööle on Nüganen Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstkooli professor, tema juhendamisel on lõpetanud kolm lendu: XX, XXV ja XXIX. Nüganeni on muuhulgas tunnustatud Valgetähe III klassi teenetemärgiga, neljal korral Eesti Vabariigi kultuuripreemiaga ja samuti Venemaa riikliku kunstipreemiaga. 2020. aastal valiti ta Teaduste Akadeemia teatrikunsti valdkonna akadeemikuks. Elmo Nüganen on abielus Linnateatri näitleja Anne Reemanniga, neil on kolm tütart: Saara, Maria-Netti ja Sonja.

„Lapsed“ on Elmo Nüganeni viimane lavastus Linnateatris peanäitejuhi rollis, sest 2020. aasta lõpul andis Nüganen teada, et 2020/2021 hooaeg jääb talle Linnateatris viimaseks.

Lavastused Linnateatris:

- L. Kirkwood, „Lapsed“, 2021
- T. Vinterberg, M. Rukov, „Kommun“, 2019
- M. Ivaškevičius, „Kant“, 2019
- A. de Saint-Exupéry / E. Nüganen, „Väike prints“, 2018
- P. Piik, „Miljoni vaade“, 2018
- A. Tšehhov, „Kirsiaed“, 2017
- W. Boyd, „Igatsus“, 2014
- A. Tšehhonté, „Maailmale nähtamatud pisarad“, 2012
- Molière, „Scapini kelmused“, 2011
- J. B. Priestley, „Aeg ja perekond Conway“, 2011
- P. Barnes, „Jumala Narride Vennaskond“, 2010
- A. H. Tammsaare / E. Nüganen, „Ma armastasin sakslast“, 2009
- J.-L. Lagarce, „Meie, kangelased“, 2009
- A. H. Tammsaare / U. Lennuk, „Wargamäe Wabariik“, 2008
- C. Gozzi, „Ronk“, 2007

- A. H. Tammsaare / E. Nüganen, „Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“, 2006
- A. H. Tammsaare / E. Nüganen, „Tõde ja õigus. Teine osa“, 2005
- D. Mamet, „Äri“, 2004
- J. Tätte / O. Ehala, „Kaotajad“, 2003
- J. Martin, „TŠEHHOV & *show*-bisnis“, 2001
- A. Dumas / E. Nüganen, „Musketärid. 20 aastat hiljem“, 2001
- A. Tolstoi / E. Nüganen, „Burattino“, 2000
- W. Shakespeare, „Hamlet“, 1999
- F. Dostojevski / E. Nüganen, „Kuritöö ja karistus“, 1999
- D. Fo, „Elizabeth – naine juhuse tahtel“, 1996
- A. Tšehhovi ainetel A. Adabašjan ja N. Mihhalkov, „Pianoola ehk Mehhaaniline klaver“, 1995
- A. Dumas / E. Nüganen, „Kolm musketäri“, 1995
- H. C. Andersen, „Nukkude akadeemia“, 1994
- T. Rózewicz, „Valge abielu“, 1993
- W. Shakespeare, „Romeo ja Julia“, 1992

Lavastused väljaspool Linnateatrit:

W. Boyd, „Igatsus“, Peterburi Suures Draamateatris
2014

T. Stoppard, „Utopia rannik. II osa. Laevahukk“,
Eesti Draamateatris 2013

A. H. Tammsaare, „Zeme un mīlestība“ („Maa
ja armastus“, „Tõe ja õiguse“ 4. osa ainetel), Läti
Rahvusteatris 2012

W. Gombrowicz, „Laulatus“, Toruni Wilam Horzyca
nimelises teatris 2004

Y. Jamiaque, „Tout payé ehk Kõige eest on maks-
tud“, Moskva Lenkomi teatris 2004

T. Stoppard, „Arkaadia“, Peterburi Suures
Draamateatris 1998

A. Tšehhov, „Ivanov“, Eesti Draamateatris 1992

C. Gozzi, „Armastus kolme apelsini vastu“, Ugalas
1991

A. Tšehhov, „Kajakas“, Ugalas 1990

B. Thomas / M. Unt, „Charley tädi“, Ugalas 1989

„Sinder-Vinder“, Ugalas 1989

W. Shakespeare, „Tõrkosa taltsutus“, diplomilavastus Ugalas 1987

Olulisemad tööd filmides:

Režissöör, mängufilm „1944“, Taska Film 2015

Markuse roll mängufilmis „Mandariinid“, režissöör Zaza Urushadze, Allfilm / Cinema24, Eesti-Gruusia ühistöö 2013

Režissöör, mängufilm „Meeletu“, ETV ja Taska Film 2006

Režissöör ja stsenaariumi autor, mängufilm „Nimed marmortahvlil“, Taska Film 2002

Roll telelavastuses „Soo“, lavastaja Ain Prosa, Teleteater 1994

Roll mängufilmis „Sufloor“, Freyja Film 1993

Roll mängufilmis „Ainus pühapäev“, režissöör Sulev Keedus, Tallinnfilm 1990

LUCY KIRKWOOD

(s. 1983)

Lucy Kirkwood on Briti näitekirjanik ja stsenaarist. Hetkel tegutseb ta näitekirjanikuna feministliku teatritrupi Clean Break juures.

Kirkwood sündis ja kasvas üles Ida-Londonis. Oma hariduse sai ta Edinburghi ülikoolist, kus ta lõpetas inglise kirjanduse eriala.

Kirkwoodi teatrihuvi algas juba ülikooli ajal, kui ta lõi kaasa komöödiatrupis ning kirjutas tekste ka Edinburghi ülikooli tudengiteatrile. Oma esimese näidendi kirjutas ta vaid 22-aastaselt, „Grady Hot Potato” esietendus 2005. aastal samas tudengiteatris ning ta mängis selles ka ise kaasa. Lavastus valiti Briti tudengite draamafestivalile, kus Kirkwood pälvis lootustandvaima näitekirjaniku preemia. Esialgu plaanis Kirkwood edasi õppima minna hoopis näitlemist ning pääses ka Kuningliku Draamakunstiakadeemia katsetel lõppvoorule, kuid ühe tuntud kirjandusagendi õhutusel otsustas ta siiski end kirjutamisele pühendada.

Sellest ajast saadik on Kirkwood peaaegu igal aastal mõne näidendi avaldanud, kokku on ta tänaseks kirjutanud 15 näidendit. Tema signatuuriks on kujunenud dialoogikesksus, suurte ühiskondlike

probleemide käsitlemine ning teose taustamaailma põhjalik läbiuurimine. Kirkwood on öelnud, et ta ei taha teha kunsti, mis ütleb publikule, kuidas mõelda, vaid ta tahab lihtsalt küsimusi küsida, tema näidendite keskmes on alati eelkõige psühholoogia ja soov inimestest paremini aru saada.

Seejuures varieerub Kirkwoodi teoste temaatika seinast seinä. Tema kolmas näidend, 2007. aastal esietendunud „Guns or Butter“ räägib sõjakoledustest traumeeritud sõduritest, järgmisel aastal välja tulnud „it felt empty when the heart went at first but it is alright now“ (pälvis John Whitingi auhinna) keskendub inimkaubanduse ohvreile, satiiriline „NSFW“ (2012) kritiseerib meedia suhtumist seksuaalsusesse ja inimeste eraellu, mitmeid auhindu võitnud „Chimerica“ (2013) lahkab aga USA ja Hiina vahelisi poliitilisi ning majanduslikke suhteid.

„Lapsed“ esietendus esmakordselt novembris 2016 teatris Royal Court, lavastajaks James Macdonald. Lavastust saatis kriitikute seas edu ning aasta pärast viidi „Lapsed“ üle Broadwayle Samuel J. Friedmani teatrisse, kus see nomineeriti Outer Critics Circle'i auhinnale parima uue Broadway lavastuse kategoorias ning Tony auhinnale parima lavastuse kategoorias.

Lisaks näidenditele on Kirkwood kirjutanud ka seriaalistsenaariume. 2018. aastal valiti Lucy Kirkwood Briti Kuningliku Kirjandusühingu liikmeks noortele kirjanikele suunatud initsiatiivi „40 under 40“ raames.

Lucy Kirkwood, foto: Christian Sinibaldi / Eyevine

Töörühm

Lavastusjuht Mart Saar

Etendusteenistuse juht Siim Sareal

Dekoratsioonid Pärtel Tall, Roman Kuznetsov,
Airi Look, Sven-Tõnis Puskar, Grete Saluste,
Urmas Sepp, Rene Vernik

Kostüümid Ene Palu ja Moonika Lausvee, Jaana
Leib, Airiin Saar, Aalja Soome, Tiina Uiibo

Heli Haar Tammik, Aleksandra Koel, Arbo Maran,
Indrek Tiisel, Lauri Urb

Valgus Emil Kallas, Jürgen Jaam, Neeme Jõe,
Chris Kirsimäe, Margus Sepman

Rekvisiit Terje Kessel-Otsa, Margus Mänd, Veeli
Tamm, Liisa Tetsmann

Grimm Anu Konze, Heldi Aun-Trepp, Enda
Karimõisa, Annifrid Muda, Marika Paesalu

Riietajad ja kostüümide hooldajad

Külli Pavelson, Anneli Kõrvel, Õnne Meronen,
Maris Mihašova, Eha Vetevoog

Lava Jaak Kaljurand, Tarvo Elblaus, Ilmar Aru,
Joonas Eskla, Rein Jurna, Jaan Kaljurand, Jarko
Rahnel, Jasper Roost, Ando Tammsaar

Tallinna Linnateatri toetajad ja koostööpartnerid

Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet
Kultuuriministeerium
Eesti Kultuurkapital

Hooaja peatoetaja Utilitas

Suurtoetajad Espak, Nordecon,
ABC Motors, Synlab

Toetajad Advokaadibüroo COBALT,
Advokaadibüroo TurnStone, Collistar,
Dr. Hauschka, Igepa, e-toidupood
FOODMOOD, Medicum, MyFitness,
Pariisi Vesi, Pro Beauté, Ühisteenused

Publikut kostitavad Paulig, Fazer Eesti,
Greenfield, Marmiton, Reval Kondiiter

Linnateater tänab Kaur Tuttelbergi

LEIDA RAMMO LINNATEATRI FOND

EESTI RAHVUSKULTUURI FONDI JUURES TEGUTSEVA
LEIDA RAMMO LINNATEATRI FONDI EESMÄRGIKS
ON TOETADA TALLINNA LINNATEATRIT NING
TUNNUSTADA TEATRI LOOMINGULIST KOLLEKTIIVI.

Annetusi Leida Rammo
Linnateatri fondile saab teha:

Saaja: Sihtasutus Eesti
Rahvuskultuuri Fond

Pank: EE672200221001101347
SWEDBANK

Selgitus: Annetus
Leida Rammo Linnateatri fondi

